Qishloq hayoti

O`zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

2020 йил — Илм-маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили

1974-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan | 2020-yil 20-mart, juma 17 (9054)-son | web sayt: www.qishloqhayoti.uz

АҲОЛИ ВА ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРАЛАРИ БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 19 март куни коронавирус пандемиясининг аҳоли турмуш даражаси ва иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

– Бугунги шароитда саноат корхоналари, тадбиркорлар ва экспортёрлар биздан аниқ ва самарали чоралар кутмоқда. Шу боис иқтисодиётда ҳисоб-китоб қилинаётган йўқотишлар ўрнини қоплаш учун захира яратиш ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш ҳукуматнинг асосий вазифаси бўлиши зарур, – деди Шавкат Мирзиёев.

Бу борадаги ишларни самарали ташкил этиш мақсадида Президентимиз коронавирус пандемияси ва глобал инқирозли ҳодисаларнинг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида фармон қабул қилди. Ҳужжатга асосан, Инқирозга қарши жамғарма тузилиб, унда 10 триллион сўм шакллантирилади.

Йиғилишда фармонда белгиланган долзарб вазифаларни амалга ошириш, пандемиянинг иқтисодиётга салбий таъсирини юмшатиш масалалари муҳокама қилинди.

Коронавирус тарқалишининг олдини олиш, шифохоналарни дори, ҳимоя ва диагностика воситалари билан таъминлаш, карантин харажатларини ўз вақтида молиялаштириш зарурлиги таъкидланди.

Юртимизда коронавирусга қарши курашиш ишларига қарийб 5,5 минг нафар тиббиёт ходими жалб этилган. Уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаб, ойлик маошига қўшимча 120 фоиз устама тўлаш бўйича кўрсатмалар берилди.

Касалланганларни ўз вақтида аниқлаш ва профилактикага эътиборни кучайтириш, бунинг учун барча ҳудудий юқумли касалликлар шифохоналарини экспресс-тестлар билан таъминлаш муҳимлиги қайд этилди.

Ички ишлар вазирлиги ва Миллий гвардияга карантинга олинган фуқаролар назоратини таъминлаш юклатилди.

Коронавирус таъсири энг юқори бўлган иқтисодиёт тармоқларига солиқ таътиллари ва кредит қарзлари бўйича имтиёзлар бериш, бюджет ссудалари ажратиш юзасидан вазифалар белгиланди.

Масалан, меҳмонхона бизнесида 90 миллиард сўмлик, транспорт-логистика соҳасида 650 миллиард сўмлик, умумий овқатланиш муассасаларида 180 миллиард сўмлик, ташқи савдо корхоналарида 3,6 триллион сўмлик кредитларни қайтариш имконияти пасаймоқда. Туристик фирма ва меҳмонхоналар ҳар бир сайёҳ учун кунига 2-3 доллардан туризм йиғими тўлаб келмоқда.

Шу боис ушбу корхоналарнинг кредит муддатларини узайтириш, туристик йиғимлар ундиришни вақтинча тўхтатиш бўйича кўрсатма берилди. Ҳокимларга иқтисодий қийинчиликка дуч келган корхоналардан маҳаллий солиқларни ундиришни 6 ойгача кечиктириш ваколати берилади.

Давлатимиз раҳбари қайд этганидек, пандемия сабабли фаолиятини тўхтатган тадбиркорларга банклар орқали фоизсиз бюджет ссудалари ажратилади. Ҳокимларга иқтисодий қийинчиликка дуч келган корхоналардан маҳаллий солиқларни ундиришни 6 ойгача кечиктириш ваколати берилади.

Шунингдек, якка тартибдаги тадбиркорларнинг даромад солиғи, фермерларнинг сув солиғи 50 фоизга камайтирилади. Бунда маҳаллий бюджетдаги йўқотишлар республика бюджетидан қоплаб берилади.

Йил якунига қадар солиқ текширувларига мораторий эълон қилинади ва қийналган корхоналарга солиқ қарзлари учун пеня ҳисоблаш тўхтатилади. Бундай қийин шароитда тадбиркорни бирорта текширувчи безовта қилмайди.

Халқаро савдодаги вазиятни инобатга олиб, экспорт-импорт бўйича кечиктирилган қарздорликка жарима қўлламаслик, "яшил йўлак"лардан маҳсулот ўтказишни кўпайтириш, юк ташишда юзага келаётган масалаларни оператив ҳал этиб бориш бўйича топшириқлар берилди.

– Ҳозирги ҳолатда баъзи корхоналарнинг солиқ тушадиган базаси камайиши табиий. Лекин бу камомад нима ҳисобидан қопланиши бўйича мутасаддиларда кундалик таҳлил ва сўров бўлиши шарт, – деди Президент.

Йиғилишда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Карантинга ёпилган муассасалар ходимлари, карантиндаги фуқаролар ва уларга қаровчиларнинг ҳуқуқларини таъминлаш, ижтимоий нафақа олувчилар сонини камида 10 фоизга ёки 60 мингтага ошириш бўйича вазифалар қўйилди.

Карантиндаги фарзандларига қараётган ота-оналарни ишдан бўшатишга мутлақо йўл қўйилмайди. Уларга вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси юз фоиз тўлаб берилади.

Мактабгача таълим муассасалари ва умумтаълим мактаблари фаолияти тўхтаб турган даврда тарбияланувчилар ва бошланғич синф ўқувчиларининг ота-оналарига ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларга йиллик меҳнат таътилидан фойдаланишнинг йиллик режасидан қатъи назар йиллик меҳнат таътили тақдим этилади.

Иқтисодий фаоллик пасайган пайтда аҳоли бандлиги масаласи алоҳида эътибор талаб этади. Шу боис Инқирозга қарши жамғармадан Жамоат ишлари жамғармасига қўшимча 200 миллиард сўм ажратилади. Ушбу маблағлар одамларни иш билан таъминлаш, бунинг учун маҳаллаларда қўшимча инфратузилма объектлари қуришга йўналтирилади. Шунингдек, Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасига 500 миллиард сўм қўшимча маблағ берилиб, иш ўринлари яратадиган бизнес субъектларга кўмаклашилади.

Ушбу чора-тадбирларни сифатли бажариш мақсадида Бош вазир раҳбарлигида Инқирозга қарши республика комиссияси тузилиши белгиланди. Ушбу комиссия 22 мартдан бошлаб икки ой давомида ҳар бир туман ва шаҳарда коронавирусга қарши курашиш, саноат, хизмат кўрсатиш, савдо, транспорт, логистика ва бошқа корхоналарни барқарор ишлатиш масалаларини ҳал қилиб боради.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат захираларини бошқариш қўмитасига бозорлардаги нарх-навонинг ўзгаришини кузатиб бориб, мавжуд захирадан қўшимча маҳсулотларини савдога чиқариш бўйича топшириқ берилди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎзА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ВА ГЛОБАЛ ИНҚИРОЗ ҲОЛАТЛАРИНИНГ ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИГА САЛБИЙ ТАЪСИРИНИ ЮМШАТИШ БЎЙИЧА БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Жаҳон миқёсида коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашишда, шу жумладан, инсонларнинг ҳаракатланишига чекловлар киритиш ва корхоналар фаолиятини тўхтатиш орқали мисли кўрилмаган чоралар кўрилмоқда.

Бу эса энг йирик иқтисодиётга эга мамлакатларда ишлаб чиқариш ва истеъмол ҳажмларининг кескин қисқариши, глобал ишлаб чиқариш занжирлари ва савдо алоқаларининг издан чиқиши, дунё молия бозорларида хомашё товарлари нархининг пасайиши ва конъюнктуранинг ёмонлашувини келтириб чиқарди.

Глобал иқтисодиёт тизимининг бир қисми бўлган Ўзбекистон иқтисодиётига ҳам мазкур омиллар таъсир қилмоқда, бу эса ўз навбатида ушбу ҳолатнинг салбий таъсирларини юмшатиш бўйича самарали олдини олувчи чоралар кўришни талаб қилади. Бунда туризм, транспорт, фармацевтика ва тўқимачилик саноати каби республика иқтисодиётининг жадал ривожланаётган тармоқларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг барқарорлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш ва бошқа глобал хавф-хатарлар даврида макроиқтисодий барқарорликни, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш, ташқи иқтисодий фаолиятни рағбатлантириш, аҳолини самарали ижтимоий қўллаб-қувватлаш, мамлакат аҳолиси даромадлари кескин пасайиб кетишининг олдини олиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузурида юридик шахс ташкил этмаган ҳолда, **10 трлн сўм** миқдоридаги **Инқирозга қарши курашиш жамғармаси** (кейинги ўринларда – Инқирозга қарши курашиш жамғармаси) ташкил этилсин.

Қуйидагилар Инқирозга қарши курашиш жамғармаси маблағларидан фойдаланишнинг асосий йўналишлари этиб белгилансин:

а) коронавирус инфекциясининг тарқалишига қарши қурашиш бўйича қуйидаги тадбирларни молиялаштириш, шу жумладан:

даволаш ва бошқа муассасаларни коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш учун зарур бўладиган дори воситалари ва тиббий буюмлар, ҳимоя воситалари ва тест тизимлари билан таъминлаш;

хавф-хатар остида бўлган ёки вирус юқтирганлар билан мулоқотда бўлган шахсларни карантинда сақлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш;

коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашишда иштирок этаётган тиббиёт ходимларини моддий рағбатлантириш, республика санитария-эпидемиология хизмати томонидан ҳимоя чораларини амалга ошириш харажатлари учун қўшимча маблағлар ажратиш;

юқумли касалликларни аниқлаш, профилактика қилиш ва даволаш бўйича тадбирларга жалб этилган даволаш ва бошқа муассасаларни қуриш, таъмирлаш, реконструкция қилиш ва жиҳозлаш;

б) қуйидагилар орқали тадбиркорликни ва аҳоли бандлигини қўллаб-қувватлаш:

Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси томонидан биринчи навбатда ижтимоий аҳамиятга эга истеъмол товарларини ишлаб чиқариш, сотиб олиш ва сотиш учун берилган кредитлар бўйича фоиз харажатларини қоплашга кафиллик ҳамда компенсация тақдим этишни кенгайтириш;

республика ҳудудларида иқтисодий фаолликни ва бандликни кенгайтиришга қаратилган қўшимча инфратузилма лойиҳаларини амалга ошириш, шунингдек, энг аввало, кичик саноат зоналарида муҳандислик коммуникацияларини қуриш;

в) аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашни кенгайтириш, шу жумладан, қуйидагилар учун қўшимча маблағлар ажратиш:

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши орқали кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш бўйича чораларни кучайтириш ва нафақа олувчилар сонини ошириш;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Жамоат ишлари жамғармасига жамоат ишларини кенгайтириш;

"Ишга марҳамат" мономарказларини ва касбга тайёрлаш марказларини ташкил қилиш, шунингдек, меҳнат мигрантларини касбга ва тилга ўргатишни ташкиллаштириш орқали уларни қўллаб-қувватлаш;

г) қуйидагилар орқали иқтисодиёт тармоқларининг барқарор фаолият юритишини таъминлаш:

Ўзбекистон Республикасининг давлат кафолати остида жалб этилган кредитларни сўндириш, шунингдек, биринчи даражали харажатларни амалга ошириш учун фоизсиз бюджет ссудалари ажратиш йўли билан стратегик корхоналарни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чораларини кўриш;

ташқи савдо фаолиятини амалга оширувчи тадбиркорлик субъектлари транспорт харажатларининг бир қисмини компенсация қилиш;

коронавирус инфекцияси тарқалишининг салбий таъсирига энг кўп учрайдиган иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини, шунингдек, кредит портфели сифати ёмонлашган ҳолларда тижорат банкларини қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чораларини тақдим этиш;

уч йилгача бўлган муддатга фоизсиз бюджет ссудаларини ажратиш орқали солиқ тўлаш муддатлари бўйича кечиктириш тақдим этилиши ҳамда тадбиркорлик фаоллигининг сустлашиши муносабати билан Қорақалпоғистон Республикаси бюджети, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларида олинмай қолинадиган даромадлар ўрнини тўлдириш.

2. Инқирозга қарши курашиш жамғармаси манбалари этиб Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари (шу жумладан, харажатларни мақбуллаштириш ҳисобига), халқаро молия институтларининг имтиёзли кредитлари ва қонун билан тақиқланмаган бошқа манбалар белгилансин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети ва Инқирозга қарши курашиш жамғармасини молиялаштиришни таъминлаш мақсадида 2020 йилда бюджетни қўллаб-қувватлаш учун халқаро молия институтларининг имтиёзли кредитлари ва бошқа манбалар ҳисобидан **1 млрд АҚШ доллари** миқдоригача ташқи қарз маблағларини, шунингдек, иқтисодиётнинг реал сектори корхоналари, экспорт қилувчилар ва тижорат банкларини қўллаб-қувватлаш бўйича чора-тадбирларни молиялаштириш учун қўшимча маблағларни жалб қилиш чораларини кўрсин;

икки ҳафта муддатда солиқ ва божхона маъмурчилигини такомиллаштириш орқали ишга солинмаган захираларни излаб топиш, ҳисобланган солиқлар тўлиқ тўланишини таъминлаш, "ширин" иқтисодиётни қисқартириш ҳамда солиқ ва божхона маъмурчилигининг янги самарали шаклларини жорий этиш бўйича комплекс чора-тадбирларни тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳар ойда комплекс чора-тадбирлар ижроси ҳамда Инқирозга қарши курашиш жамғармаси маблағларидан фойдаланилиши тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги 2020 йил 1 июнга қадар юзага келаётган макроиқтисодий вазиятни, шунингдек, қуйидагиларни ҳисобга олган ҳолда 2020 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларини аниқлаштириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин:

Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги билан биргаликда тадбиркорликни ривожлантириш ва аҳоли бандлигини таъминлаш, жумладан, кичик саноат зоналарига муҳандислик коммуникацияларини ўтказиш учун имкониятларни тақдим этувчи янада устувор бўлган инфратузилма лойиҳаларини амалга оширишга маблағларни қайта йўналтирган ҳолда Инвестиция дастурини қайта кўриб чиқиш;

Инқирозга қарши курашиш жамғармасини ташкил этиш ҳамда тадбиркорликни ва аҳолининг ижтимоий заиф қатламларини қўллаб-қувватлаш учун харажатларни ошириш;

Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги билан биргаликда 2020 йилда жалб қилинадиган давлат ташқи қарзларининг чегаравий ҳажмларини қайта кўриб чиқиш;

қўшимча харажатларни мақбуллаштириш ва чеклаш юзасидан аниқ таклифларни киритган ҳолда қатъий бюджет интизоми.

4. **Инқирозга қарши курашиш республика комиссияси** иловага мувофиқ таркибда ташкил этилсин.

Инқирозга қарши курашиш республика комиссиясининг асосий вазифалари этиб коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш ва бошқа глобал хавф-хатарлар даврида иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш, аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича юзага келадиган муаммоли масалаларни тезкорлик билан ҳал қилиш ва қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқиш белгилансин.

Вазирлар Маҳкамаси икки кун муддатда тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар, туман ва шаҳарлар ҳокимлари бошчилик қиладиган Инқирозга қарши курашиш республика комиссиясининг ҳудудий штабларини уларнинг аниқ функция ва вазифаларини белгилаган ҳолда ташкил этсин.

Барча даражадаги раҳбарларнинг идоравий мансуб ташкилотларда аҳоли ва тадбиркорлик субъектларининг юзага келган муаммо ва қийинчиликларни ҳал этиш мақсадида қилган мурожаатларига алоҳида эътибор қаратиш, расмиятчилик, сансалорлик ва бюрократияга йўл қўйилмаслиги юзасидан шахсий жавобгарлиги кўрсатиб ўтилсин.

5. Белгилансинки:

а) **2020 йил 1 апрелдан 1 октябрга** бўлган даврда:

якка тартибдаги тадбиркорлар учун ижтимоий солиқнинг ойлик энг кам суммаси базавий ҳисоблаш миқдорининг **50 фоизига қадар камайтирилади**;

алкоголь маҳсулотларининг улгуржи савдоси билан шуғулланувчи корхоналарнинг ажратмалари миқдори **5 фоиздан 3 фоизга пасайтирилади**;

умумий овқатланиш корхоналари учун алкоголь маҳсулотларини чакана сотиш ҳуқуқи учун йиғимлар миқдори белгиланган миқдорлардан **25 фоизга камайтирилади**;

б) **2020 йил 1 апрелдан 1 июлгача бўлган даврда туристик (меҳмонхона) йиғимини ҳисоблаш ва тўлаш тўхтатилади**;

в) қишлоқ хўжалигидаги ерларни суғориш учун фойдаланиладиган ҳажмлар бўйича сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари **2020 йилда ўрнатилган ставкалардан 50 фоизга пасайтирилади**;

г) 2019 йил учун жисмоний шахсларнинг жами йиллик даромадлари тўғрисидаги декларацияни тақдим этиш муддати **2020 йил 1 августга қадар узайтирилади**;

д) жисмоний шахсларнинг мол-мулк солиғи ва ер солиғини тўлаш муддати **2020 йил 15 октябрга қадар узайтирилади**.

(Давоми 2-саҳифада)

Андижон вилояти

Сув бор жойда "амал" бор

Баҳор бошланиши арафасида вилоят миқёсида ёшлар бандлиги билан боғлиқ масала борасида йиғилиш ўтказилди. Сир эмаски, қишлоқларда ишсизлик масаласи юқори. Шундай қишлоқлар борки, аҳоли сони баланд, ҳайдаладиган экин майдонлари чекланган. Адир ерларнинг унумдорлигини ошириш, имкон доирасида янги майдонларни ўзлаштириш орқалигина масала ечимини топади.

Вилоят ҳокими Шуҳратбек Абдурахмонов йиғилиш давомида Норин-Қорадарё ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси бошлиғи Хушнудбек Ҳамидовга бир неча бор кун тартибидаги масалага оид саволлар берди. Ҳоким томонидан берилаётган саволлар жамланса, аён бўладики, сув етказиш мумкин бўлган ерларни аниқлаш ва ёшлар учун ажратишдек эзгу мақсад мужассам. Селектор тарзида ўтказилган йиғинда жойлардаги сув хўжалиги раҳбарлари ҳам ҳозир бўлишган эди. Асака, Марҳамат, Андижон, Жалақудуқ, Хўжаобод ва Улуғнор туманлардаги сув хўжалиги раҳбарлари имконият топиши мумкинлиги ҳақида хабар беришди. Орадан кўп ўтмай ёшлар учун ажратиладиган ер майдонлари манзилли тарзда аниқланди ва сув келтириш имкониятлари мавжудлиги маълум бўлди.

Андижон вилояти аҳоли зичлиги борасида наинки минтақада, ҳатто дунё миқёсида олдинги ўринларда туради. Статистик маълумотларга қараганда айни кунда бир квадрат километр майдонда салкам 750 жон ҳаёт кечирмоқда. Шундай зичликда ер қадрининг қанчалик баланд эканлигини англаш қийин эмас. Ишсиз ёшлар муаммоси эса оғриқли нуқта. Қўйингки бошланган хайрли ҳаракат ёшларга қанот бағишлади. Ёшлар Иттифоқининг вилоят ва туманлар кесимидаги мутасаддилари ҳокимликлар ва сув хўжалиги мутахассислари ўзаро ҳамкорлиги туфайли юзлаб "вақтинча ишсизлар" ерли бўлишди.

(Давоми 2-саҳифада)

Уни эъзозлаган барака топади
андижонликлар буни яхши тушунишади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ВА ГЛОБАЛ ИНҚИРОЗ ҲОЛАТЛАРИНИНГ ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИГА САЛБИЙ ТАЪСИРИНИ ЮМШАТИШ БЎЙИЧА БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-саҳифада)

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг **2020 йил 1 апрелдан жисмоний шахслар томонидан** хайрия ташкилотларидан моддий наф тарзида олинадиган **даромадларни солиққа тортишдан озод қилиш тўғрисидаги** таклифига розилик берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги бир ҳафта муддатда мазкур бандда белгиланган имтиёзни 2020 йил 1 апрелдан амалга киритишни назарда тутувчи "Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексига мувофиқ маҳаллий давлат ҳокимияти органларига тегишли солиқларни тўлаш муддатларини ўзгартириш, шунингдек, уларнинг ставкаларини камайтириш тўғрисида қарорлар қабул қилиш ваколати берилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларига фаолияти туризм соҳасига бевосита ёки билвосита боғлиқ бўлган якка тартибдаги тадбиркорлар учун жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг қатъий белгиланган суммаларини 30 фоизга камайтириш тавсия қилинсин.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари хўжалик юритувчи субъектларга мол-мулк солиғи, ер солиғи ва сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни тўлаш бўйича фоизларни ундирмасдан 6 ойга кечиктириш (бўлиб-бўлиб тўлаш) тақдим этсин. Бунда, кўрсатиб ўтилган солиқларни тўлашни кечиктириш (бўлиб-бўлиб тўлаш) солиқ тўловчиларнинг аризаси, шунингдек, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги ҳудудий бошқармалари раҳбарларининг хулосалари асосида, бошқа ҳужжатларни талаб қилмаган ҳолда тақдим этилади.

8. Белгилаб қўйилсинки, **2020 йил 1 октябргача** бўлган даврда:

ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлик учун хўжалик юритувчи субъектларга жарималар қўллаш тўхтатилади;

солиқ органлари вақтинча қийинчиликларни бошдан кечираётган хўжалик юритувчи субъектларга мол-мулк солиғи, ер солиғи ва сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича пенялар ҳисобланишини тўхтатиб туради, шунингдек, солиқ қарзини мажбурий ундириш чораларини кўрмайди.

9. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси:

замонавий ахборот технологияларини қўллаш ҳамда дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган компанияларни жалб қилиш йўли билан солиқ ҳисоботларини тайёрлаш ва тақдим этишда "Солиқ хизмати" ДУК орқали солиқ тўловчиларга ёрдам кўрсатиш;

солиқ тўловчиларнинг давлат солиқ хизмати органларига ташриф буюрмасдан солиқ мажбуриятларини бажариши учун уларга масофадан хизмат кўрсатишни кенгайтириш чораларини кўрсин.

10. **2021 йил 1 январга қадар тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини солиқ аудитидан ўтказиш тўхтатилсин,** жиноят ишлари доирасида ва юридик шахсни тугатиш муносабати билан солиқ аудитидан ўтказиш бундан мустасно.

Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил билан биргаликда давлат органлари томонидан тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига қатъий риоя этилиши устидан назорат ўрнатсин.

11. Тадбиркорлик субъектларига:

ҳисобот йилида амалга оширилган товарларнинг умумий экспортига нисбатан **10 фоиздан** ошмаган муддати ўтган дебитор қарздорлиги мавжуд бўлган тақдирда, кафолатланган тўловни таъминламасдан товарлар экспортини амалга оширишга;

2020 йил давомида ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлигини сўндириш эвазига технологик асбоб-ускуналар ва хомашё товарларини импорт қилиш бўйича бир марталик операцияларни амалга оширишга рухсат берилсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси Транспорт вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси, "Ўзстандарт" агентлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини давлат инспекцияси билан биргаликда:

юкларни чегара божхона постлари орқали тезкорлик билан ўтказиш, уларнинг узлуксиз божхона расмийлаштирувини, шунингдек, экспорт ва импорт қилинаётган товарларга рухсат берувчи ҳужжатларнинг берилишини таъминлаш бўйича тезкор штаб ташкил этсин;

2020 йил 1 апрелдан бошлаб, импорт қилинадиган озиқ-овқат маҳсулотларининг тезкор тартибда, шу жумладан, рухсат берувчи ҳужжатларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келгунга қадар бериш орқали божхона расмийлаштируви механизмини жорий этсин.

13. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги икки ҳафта муддатда глобал ишлаб чиқариш занжирлари, транспорт-логистика тизимлари ва савдо алоқаларидаги узилишлар таъсир қилаётган инвестиция лойиҳалари ташаббускорларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар юзасидан таклифлар киритсин.

14. Ҳудуд ва тармоқларда экспорт салоҳиятини ривожлантириш масалалари бўйича республика комиссиясига 2020 йил 1 октябрга қадар **экспорт қилувчиларнинг транспорт харажатларининг бир қисмини компенсация қилиш учун** Экспортни рағбатлантириш агентлигига ажратиладиган маблағлар ҳисобидан **субсидиялар тақдим этиш ҳақида мустақил қарорлар қабул қилиш ҳуқуқи берилсин**.

Ҳудуд ва тармоқларда экспорт салоҳиятини ривожлантириш масалалари бўйича республика комиссияси икки ҳафта муддатда экспорт қилувчиларни манзилли қўллаб-қувватлашнинг таъсирчан чора-тадбирларини тасдиқласин, шунингдек, барча мулкчилик шаклидаги экспорт қилувчиларнинг юзага келаётган қийинчиликларини ўз вақтида аниқлаш ва тезкор ҳал қилишни таъминласин.

15. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Молия вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, аграрлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Инқирозга қарши курашиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган республика ҳудудларидаги қуйидагиларни қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлашни назарда тутувчи **2020** йилга қўшимча инфратузилма лойиҳалари рўйхатини шакллантирсин:

кичик саноат зоналари инфратузилма объектлари учун – **400** млрд сўм миқдорида;

шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктлари кўчалари, умумий фойдаланишдаги йўлларни жорий таъмирлаш учун – **1** трлн сўм;

сув таъминоти ва канализация объектлари учун – **500** млрд сўм;

ирригация ва мелиорация объектлари учун – **400** млрд сўм;

соғлиқни сақлаш объектлари учун – **500** млрд сўм;

умумтаълим мактаблари ва ижтимоий соҳанинг бошқа объектлари учун – **800** млрд сўм;

иқтисодий фаоллик ва бандликни, шу жумладан, ипотека кредитлаш ҳажмларини оширишни таъминловчи бошқа объектлар учун.

Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги билан биргаликда Инқирозга қарши курашиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланиши ва ўрнатилган талабларга риоя қилиниши устидан қатъий назорат ўрнатсин.

16. Белгиланисин:

коронавирус инфекцияси билан зарарланиши ёки зарарланган деб гумон қилиниши муносабати билан карантинга жойлаштирилган ота-оналар (улар ўрнини босувчи шахслар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек, уларнинг 14 ёшгача бўлган боласини парвариш қилаётган шахсларга **ўртача ойлик иш ҳақининг 100 фоизи миқдорида вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақаси тўланади**;

коронавирус инфекцияси билан зарарланган ёки карантинга жойлаштирилган, шунингдек, 14 ёшга тўлмаган боланинг ота-онаси (унинг ўрнини босувчи шахслар, васийлар, ҳомийлар) бўлган **ходимлар билан меҳнат шартномаларини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилиш тақиқланади**.

17. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги:

14 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа, бола икки ёшга тўлгунга қадар бола парвариши бўйича нафақа ва моддий ёрдам олувчилар сонини **2020 йил 1 апрелдан бошлаб 10 фоизга** ошириш чораларини кўрсин;

Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда тиббиёт, санитария-эпидемиологик ва бошқа ходимлар коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш тадбирларига жалб қилинадиган даврда уларнинг ойлик лавозим маошига **6 фоиз миқдорида ҳар кунлик қўшимча тўловлар** жорий қилсин;

Давлат бюджетидан молиялаштириладиган ва ўз фаолиятини тўхтатган **мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус ва олий таълим муассасалари, спорт ва маданият муассасалари ходимларининг иш ҳақларини ўз вақтида тўлаб берилишини таъминласин**;

Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда бир ҳафта муддатда **аҳолига вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик тўғрисидаги ҳужжатларни тақдим этишнинг соддалаштирилган тизимини** ташкил этиш чораларини кўрсин.

18. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги бир ҳафта муддатда қуйидагиларни назарда тутувчи тартибни жорий қилсин:

мактабгача таълим ташкилотлари ва умумтаълим мактабларнинг фаолияти тўхтатилган даврда мактабгача таълим ташкилотлари тарбияланувчилари ва умумтаълим мактаблари бошланғич синфлари ўқувчиларининг ота-оналарига (улар ўрнини босувчи шахсларга, васийларга, ҳомийларга) йиллик таътилдан фойдаланиш графигидан қатъи назар (шу жумладан, 6 ойдан кам ишлаганларга) йиллик таътил тақдим этилади;

карантинга оид чоралар амал қилиши даврида иш берувчилар ходимларни, айниқса ҳомиладор аёллар, кексалар, имконияти чекланган ҳамда сурункали касалликка чалинган шахсларни, уларнинг розилиги билан, масофадан туриб ишлаш усулига, қулай иш графигига ёки уйдан туриб ишлашга ўтказишлари мумкин.

19. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг қуйидаги таклифларига розилик берилсин:

а) банк ва тўлов тизимларининг узлуксиз ва барқарор фаолиятини таъминлаш чораларини қуйидагилар орқали кўриш:

пул-кредит сиёсати инструментларидан фаол фойдаланиш ҳисобига пул бозорига ҳар ойда умумий суммаси **1 трлн сўмгача** ликвидлик тақдим этиш;

банкоматларнинг етарли миқдордаги нақд пул маблағлари билан узлуксиз таъминланиши, шунингдек, масофавий банк хизматларини ривожлантиришни рағбатлантириш;

б) тижорат банклари томонидан:

туристик операторларга, меҳмонхона бизнеси субъектларига, транспорт-логистика компанияларига ва туризм тармоғининг бошқа корхоналарига, шунингдек, ташқи савдо операцияларига жорий этилган чекловлар туфайли молиявий қийинчиликларга дуч келган хўжалик юритувчи субъектларга ажратилган кредитлар бўйича умумий суммаси 5 трлн сўмлик қарздорликларни тўлаш бўйича кечиктиришни (жарима санкцияларини ҳисобламаган ҳолда) **2020 йил 1 октябрга қадар** узайтириш;

хусусий тадбиркорлик корхоналарига тақдим этилган айланма маблағларни тўлдириш учун, шу жумладан, истеъмол бозорини энг зарур товарлар билан тўлдириш учун қайта тикланадиган револьвер кредитлар ажратиш;

2020 йил 1 июнга қадар кредит портфелини стресс-тестдан ўтказиш, шунингдек, муаммоли кредитларнинг ортиш хавфи мавжуд бўлган банкларда активлар сифатини баҳолаб бориш натижаларини тақдим этиш.

20. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тадбиркорлик субъектларига кредитлар бўйича фоиз харажатларини қоплаш учун кафиллик ва компенсациялар тақдим этиш ҳажмларини оширишга бўлган талабни ҳисобга олган ҳолда Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси капиталлашувини **500 млрд сўмгача** оширсин.

21. "Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки" АЖ:

бир ой муддатда "Uzbekistan airways" АЖнинг 111 млн АҚШ долларига тенг бўлган кредитини қоплаш графигини 2020 йил учун қарздорликлар тўловини тўхтатган ҳолда қайта кўриб чиқсин;

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда енгиб бўлмайдиган кучлар (форс-мажор) ҳолатлари юзага келганлиги муносабати билан кредитлар ва улар билан боғлиқ тўловларни қайтариш шартларини қайта кўриб чиқиш бўйича "Uzbekistan airways" АЖнинг хорижий кредиторлари билан музокаралар олиб борсин.

22. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Савдо-саноат палатаси уч кун муддатда чекловлар амал қиладиган давр учун енгиб бўлмайдиган кучлар (форс-мажор) ҳолатлари келиб чиққанлиги ҳақида расмий хабарнома эълон қилсин ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг мурожаатлари асосида бир кунлик муддатда тегишли сертификатлар берсин.

23. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Молия вазирлиги ва Монополияга қарши курашиш қўмитаси:

истеъмол товарларини ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хомашё ресурслари ҳажмларини мониторинг қилиш, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланиш учун уларнинг биржага қўйиш ҳажмини ошириш чораларини кўрсин;

ўн кун муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат захираларини бошқариш қўмитаси томонидан импортга харид қилинадиган ва интервенция амалга ошириладиган озиқ-овқат маҳсулотларининг рўйхати ва зарур ҳажмларини аниқласин;

ижтимоий аҳамиятга эга озиқ-овқат маҳсулотларининг бозорлардаги нархлари устидан кунлик мониторинг ўтказишни таъминласин ҳамда уларнинг нархларини сунъий ошириш, сунъий танқислик ва ажиотаж талабни вужудга келтиришга йўл қўймаслик устидан қатъий назорат ўрнатсин.

24. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат захираларини бошқариш қўмитаси озиқ-овқат маҳсулотларини шартномалар асосида ёки биржа савдолари орқали эркин нархларда, бозорни тўлдириш ва ички бозорлардаги маҳсулотлар нархларини барқарорлаштириш бўйича тадбирларни амалга ошириш учун етарли ҳажмларда сотишни таъминласин.

25. **Инқирозга қарши курашиш республика комиссияси (А.Н.Арипов)**:

жорий йил 22 мартдан бошлаб икки ой давомида кунлик селектор йиғилишларини ўтказиб, ҳар бир ҳудудда коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш, саноат, инфратузилма, транспорт ва логистика, ижтимоий соҳа объектлари, савдо тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларининг барқарор фаолият юритишини таъминлаш чора-тадбирлари ижросини батафсил муҳокама қилиб борсин ҳамда уларнинг натижаларига кўра юзага келадиган масала ва муаммолар бўйича тезкор қарорлар қабул қилсин;

ушбу Фармоннинг ижроси тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентига ҳар ҳафта ахборот бериб борсин ҳамда, зарур ҳолларда, инқирозга қарши курашишнинг қўшимча чоралари бўйича таклифлар киритсин.

26. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари:

коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш чораларининг амалга оширилиши, санитария-эпидемиологик ва тиббиёт муассасаларининг узлуксиз фаолиятини таъминлаш устидан шахсий назорат ўрнатсин;

тадбиркорлик субъектлари ва аҳолининг мурожаатларини тезкорлик билан кўриб чиқиш, жойларда ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш ва бандликни таъминлаш бўйича қўшимча захиралар аниқланишини таъминласин.

27. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ошиб бораётган юкламани ҳисобга олган ҳолда телекоммуникация инфратузилмасининг барқарор фаолиятини таъминлаш чораларини кўрсин ҳамда аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари мурожаатларини қабул қилиш учун "тезкор алоқа линиялари"нинг узлуксиз ишлашини таъминласин.

28. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки коронавирус инфекциясининг тарқалишига қарши курашиш ҳамда унинг иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини ривожлантиришга салбий таъсирини юмшатиш бўйича кўрилаётган чоралар ҳақида аҳоли ўртасида тизимли равишда ахборот-маърифий ишларни ташкил этсин.

29. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З.Ш.Низомиддинов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш.МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2020 йил 19 март

Сув бор жойда "амал" бор

(Боши 1-саҳифада)

Асака адирлари ёнбағирларидан ёшларга ажратилган ерлар тездаёқ гавжумлик кашф этди. Ушбу адирларни ўзлаштириш ўтган асрнинг 70-йилларига тўғри келади. Чоғроқ насослар билан сув чиқарилиб деҳқончиликнинг тамал тоши қўйилган. Сўнгра "Асака адир" насос станцияси барпо этилди ва сув тармоқлари қурилди. Бундан уч йил аввал эса "Асака адир" насос станцияси Хитой технологияси асосида 100 фоиз қайта қурилди ва сув чиқариш қуввати оширилди.

Сайёрахон Мадаминова Ўзбекистон халқ шоири Муҳаммад Юсуфнинг киндик қони тўкилган Қовунчи қишлоғидан бўлади. Марҳамат тумани ҳокимининг қарори билан Сайёрахонга ҳам 20 сотих ер ажратилди. Қовунчи билан Истиқлол массиви оралиғи 15 километр атрофида. Биргина Қовунчининг ўзидан 12 нафар ишсиз ёшлар ерли бўлишдики, бамисоли уларнинг бошига бахт қуши қўнди.

– Муқим иш жойинг бўлмаса азоб экан, – дейди Сайёрахон Мадаминова қувончини изҳор этиб. – Ёшлар Иттифоқидан хабар келиши биланоқ адирга бамисоли учиб келдим. Ҳомийлар томонидан менга 40 туп бодом ва 40 туп олма кўчатлари тақдим этилди. Яқинларим билан тездаёқ кўчатларни ўтқаздик, қатор ораларига дуккакли экинларни экиш учун тайёргарликни бошладим. Биргина бизнинг маҳалламиздан 12 ёш ўз боғларига асос солишди, Қорақўрғон қишлоғи бўйича эса ер олган ёшлар 72 тага етди. Барчамизга мутахассислар ўз маслаҳатларини бериб турибди. Худо хоҳласа, ҳадемай боғларимиз эл юртга ноз-неъматларини тортиқ эта бошлайди.

Қисқа муддатда мевали ва манзарали "Эко акция" ойлиги давомида Андижон, Асака, Хўжаобод, Марҳамат ва Жалақудуқ туманларидаги адир ёнбағирларида 20 сотихдан 1 гектаргача ерга эга бўлган ёшлар боғлари бўй кўрсатди. Сўнгги йилларда айни адир ҳудудларида сув етказиб бераётган ва маънавий жиҳатдан эскириб бўлган "Улуғнор", "Гулбаҳор", "Кўк гумбаз", "Асака адир", "Райиш Хакент 1", "Райиш Хакент 2" каби насос станциялари энергия тежовчи ва қуввати юқори бўлган энг сўнгги русумдаги технологиялар асосида янгиландики, натижада минг-минглаб экин майдонларида деҳқончилик ҳамда боғдорчилик ривожланиш йўлига кирди.

Вилоят миқёсида 75 минг гектарга яқин ерга насослар ёрдамида сув чиқарилади. Республикамизда босқичма-босқич тарзда амалга оширилаётган ислоҳотлар доирасида қишлоқ хўжалиги тармоғида ҳам таркибий ўзгаришлар бўй кўрсатмоқда. Ана шу таркибий ўзгаришлар туфайли экин турларини жойлаштириш, адир шароитида боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш билан боғлиқ кенг қамровли тадбирлар рўёбга чиқарилмоқда. Сув хўжалиги ходимларининг сўзларига қараганда, ҳали адир ерларига сувни етказиш ва боғлар, токзорлар барпо этиш имкониятлари юқори. Наврўз айёми муносабати билан "Эко акция" қизигандек қизиди. Бир қатор корхона ва ташкилотлар ҳам хайрли ишга ўз ҳиссаларини қўшмоқликни ният қилишди. Жумладан, Норин-Қорадарё ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси таркибидаги ташкилотларда кўчат ўтқазиш ойлиги уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Андижон туманидаги Ўзбекистон массивида бош жамоа ходимлари ташаббускорлиги билан 4 гектар боғ ва ихота майдони барпо этилди. Барча насос станциялари атрофида дўппидек бўш ер қолмади, ҳисоб. Аниқроғи, жами экилган мевали ва манзарали дарахт кўчатлари сони 10 минг тупдан ортиб кетди. Айни дамда вилоятда 18698 гектар боғ, 2449 гектар токзор бўлса, яқин вақт ичида мазкур кўрсаткичлар ижобий томонга янада ўзгаради. Негаки, кўчат ўтқазиш ойлиги тобора қизғин тус олмоқда. Шубҳасиз, бунда сув хўжалиги ходимларининг зиммаларидаги масъулият ортиши табиийдир.

Бугун вилоятнинг бир қатор ҳудудларидаги кўплаб иншоотлар капитал ёхуд жорий таъмирланмоқда. Улар орасида Катта Фарғона канали фаолиятида алоҳида ўрин тутувчи Куйганёр тўғони ҳам бор. Маълумки, Қорадарё ва унинг кўплаб ирмоқлари тоғлар билан боғлиқ. Қор ва баҳорги ёмғирлар туфайли сув тошқинлари қайта-қайта содир бўлади. Катта Фарғона канали сувини Қорадарёга ташлайди ва Куйганёр тўғони орқали ўз ўзанида оқишини давом этади.

Куйганёр тўғонида олиб борилаётган кенг қамровли ишлар Муроджон Асронов раҳбарлик қилаётган "Жалақудуқмахсуссувпудрат" МЧЖ жамоаси томонидан олиб борилмоқда. Қурувчилар ва ирригаторлар бир мушт бўлиб ишламоқда ва оқимнинг барқарорлигини таъминлашга мустаҳкам замин яратмоқда.

Избоскан туманидаги Лўғумбек қишлоғида Катта Фарғона каналидан сув олувчи насос станцияси қурилиши жадал суръатларда олиб борилмоқда. "Гидроспецмонтаж" МЧЖ иш юритувчиси Абдушукур Аблазовнинг маълум қилишича, насос станцияси келгуси йили ишга туширилади. Қиймати 49 миллиард 367 миллион сўм бўлган ушбу насос станцияси сониясига 1,5 метр куб сувини қувурлар орқали ички каналга етказиб беради. Натижада Пахтаобод ва Избоскан туманларидаги 2316 гектар экин майдонида сув таъминоти барқарорлашади. Энг муҳими, ғалла, пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги кўтарилиши юз беради. Жорий йилда Хўжаобод, Пахтаобод, Жалақудуқ, Улуғнор, Андижон туманларида бир қатор объектлар борки, юзага келган муаммолар ўз ечимига эга бўлади.

Жаҳон банки иштирокидаги "Фарғона водийсида сув ресурсларини бошқариш. Фаза-2" лойиҳаси доирасида "Савай-Оқбўрасой" ирригация тизими ҳудудида 48,5 миллион АҚШ долларига тенг бўлган тиклаш ва таъмирлаш ишлари бўйича халқаро танлов ўтказилди. Унда Озарбайжондаги "Аккорд Индастри" компанияси ғолибликни қўлга киритди. Ҳозирда ишлар бошланди. Қисқа қилиб айтганда, белгиланган лойиҳа ижросидан сўнг

Қўрғонтепа, Жалақудуқ ва Хўжаобод туманларида 19363 гектар ҳайдаладиган экин майдонида сувдан фойдаланиш янада яхшиланади. Қайд этилган ер майдони юқори ҳосилдорлик имкониятига эга ҳудудларда бўлиб, 2019 йилда Қўрғонтепа ва Жалақудуқ туманларида пахта ҳосилдорлиги узоқ йилларан буён биринчи марта гектар ҳисобига 35 центнердан ортди.

Пахтачилик, ғаллачилик, мева-сабзавотчилик, пиллачилик йўналишларида ташкил этилган кластерлар ҳам илғор технологияларни жорий этиш ҳаракатида бўлишмоқда. Сувчиларнинг ҳам, кластерларнинг ҳам мақсади битта: ҳосилдорликни экин майдонини кўпайтириш орқали эмас, балки мавжуд ерлардан оқилона фойдаланиш эвазига мўл-кўлчиликни таъминлаш баробарида мамлакатимизнинг экспорт салоҳиятини янада оширишдир.

Қобилжон АСҚАРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Меҳр қолур, муҳаббат қолур
болажонлар қалбига йўл.

Эрта эккан эрта хирмон қилади
мутахассислар тавсия этишади.

ЗАРАФШОН МАГИСТРАЛ ТИЗИМИ БОШҚАРМАСИ ЖАМОАСИ

суғориш тармоқларини доимо соз ва ишчи ҳолатида сақлаш, сув истеъмолчиларига ўз вақтида обиҳаёт етказиб беришдек масъулиятли вазифаларни муваффақиятли уддалаб келаётир. Жамоа жорий йилда ҳам ўз олдиларига аниқ мақсадларни қўйган. У ҳам бўлса, деҳқонларимизга ўз вақтида обиҳаёт етказиб бериб, уларнинг ҳар йилгидан-да баракали ҳосил етиштиришларига муносиб ҳисса қўшиш. Халқимизнинг қадимий урф-одатлари, бетакрор анъаналарини ўзида мужассам этган боқий байрам – Наврўзи оламни ана шундай эзгу ниятлар билан қарши олаётган Зарафшон Магистрал тизими бошқармаси жамоаси барча юртдошларимизни баҳорнинг беназир айёми билан қизғин табриклайди. Ушбу қувончли кунларда хонадонларингизга тинчлик, файзу барака, дастурхонларингизга бундан-да тўкин-сочинлик тилайди.

Депутатнинг Наврўз совғаси

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Бегали Қодиров Андижон шаҳридаги Вилоят болалар уйида бўлиб, мазкур муассасада яратилган шароитларни ўрганди.

Болалар уйи катта ҳамшираси Нафисахон Хўжамбердиеванинг айтишича, мазкур даргоҳ етим, ота-она қаровисиз қолган ҳамда психофизик ривожланиши бузилган болалар учун давлат таълим-тарбия ва даволаш-соғломлаштириш муассасаси ҳисобланади.

– Айни пайтда муассасамизда 42 нафар бола тарбияланади, – дейди у. – Улар орасида хасталиги, парваришлаш имкони йўқлиги боис оиласи томонидан топширилган, ота-онаси воз кечган, умуман ота-онаси номаълум бўлган, турли ҳолатда ташлаб кетилган, имконияти чекланган 7 ёшгача бўлган болалар бор. Бугун ҳаммаси бизнинг болаларимиз. Уларни суямиз, эркалаймиз, тарбия қиламиз.

Муассасада педиатр, невропотолог, психолог, логопед ва бошқа тор ихтисослик бўйича мутахассислар болаларнинг соғлигини мунтазам текшириб, зарур даволаш муолажаларини ўтказишади.

– Яна қаерда она-ота меҳридан ва ғамхўрлигидан бебаҳра бўлган болаларнинг бу каби бахтли табассумини кўриш мумкин, – дейди депутат Бегали Қодиров. – Бу албатта, мамлакатимизда барча болалар, айниқса, ота-она меҳридан бебаҳра қолган болаларга катта ёрдам кўрсатилаётгани, ҳар бир боланинг тақдири ишончли ҳимояси остида эканлигидан далолат эмасми?

Учрашув якунида депутат болалар уйига ўзининг эсдалик совғаларини топширди.

У. МАМАРАСУЛОВ

МУТАХАССИС ТАВСИЯЛАРИ

Баҳорнинг бир куни йилни боқади, дейди доно халқимиз. Пахтачиликда ҳам уруғни мақбул муддатда экиш кўзланган ҳосилга мустаҳкам тамал тоши қўйиш имконини беради. Бунинг учун эса пухта тараддуд лозим. Чигит бехато ва бир текис униб чиқишининг эса кўплаб омиллари мавжуд. Улардан бири экишдан олдин ерни бороналашдир.

Она заминга уруғ қадаш вақти келди

Бунда тупроқ юзаси юмшаб, майинлашади, тупроқнинг ҳайдалма қатлами ҳавоси алмашинади, ернинг юза қисмидаги бегона ўтлар йўқолади. Мутахассисларнинг таъкидлашича, боронани соатига 7-8 километр тезликда ишлатиш зарур. Белгиланган тезлик бундан ошса ёки камайса иш сифати бузилади. Ушбу тадбирни ўтказиш учун даладаги тупроқ нами дала сиғимига нисбатан 50-60 фоиз бўлиши керак. Аммо, қумоқ тупроқли ерларда нам бундан юқори бўлса ҳам бороналаш тадбирларини ўтказиш мумкин.

Ернинг юза қисми намсиз, қуруқ бўлса бороналаш вақтида фақат кесак кўчади. Шу боис даланинг нам сиғимини эътиборга олиш доимо зарур. Бороналаш чуқурлиги эса боронани тракторга улашга боғлиқ. Яъни агрегат тракторга узун масофада уланса, тупроқ чуқур, калта уланса юзароқ тарзда борона бўлади.

Чигитнинг бехато ва бир текис униб чиқишининг омилларидан яна бири ернинг яхши текисланган бўлишидир. Боиси, яхши текисланган дала эгатларини сув босмайди, тупроқ бир текис намланади. Бунда ҳосилдорлик 3-4 центнерга ошади, пахтанинг очилиши 6-7 кунга тезлашади.

Эрта эксанг, эрта ўрасан, дейишади Шундай экан, мавсумни вақтида, сифатли ўтказишни таъминлайлик. Бунда биринчи навбатда, енгил, қумоқ ва шағал ерларга чигит экиш ижобий натижа беради.

Шунингдек, чигит пуштага экилганда ҳам тупроқ ҳарорати одатдагидек 2-3 даража баланд бўлади. Бу усул табиий намлик шароитида ўртача 3-4 кун олдин экиш имконини беради. Уруғ пуштага экилганда майдонларда ҳосил 3-4 центнер кўп тўпланади ва пахта 6-7 кун олдин пишади. Пуштага экиш усулини шўри яхши ювилган ерларда ҳам қўлласа бўлади. Экишга тайёрланган тукли чигитни намлашга катта аҳамият бериш керак. Чигитни намлаш табақалаш йўли билан ўтказилади. Экиш муддатига қараб бир тонна уруғни намлашга 600 литр сув сарфланади. Бу махсус бетонланган майдончаларда амалга оширилади. Майдончалар яхши текисланган бўлиши керак, сув бир томонга йиғилиши керак эмас. Агар майдонча текис бўлмаса, чигитни намлаш учун қуйилган сув бир томонга оқиб, чигит дорисини ювиб кетади. Бунга йўл қўйиш керак эмас. Дориси ювилган чигит экилса 4-5 кунда чирийди.

Майдончаларнинг бўйи 5-6 метр, эни 2,5 метр ва баландлиги 30-35 сантиметр катталикда бетонланган бўлиши лозим.

Бунда намлаш вақтида сув оқиб кетишининг олди олинади. Чигитни намлашда унинг қалинлиги 20-25 сантиметрдан ошмаслиги зарур. Намлаш 3 босқичда: биринчиси 3-4 соатда, иккинчиси 4-5 соатда, учинчиси 5-7 соатда ўтказилади, ҳар босқичда 200 литрдан сув сарфланади ҳамда чигитни тўлиқ ва сифатли намлашга эришилади. Намлангандан кейин чигитни сақлаш муддати 12 соатдан ошмаслиги керак.

Намланган ва талаб даражасида димланган уруғлик қопларга солиниб, экиш учун далага олиб борилади. Яхши тайёрланган чигит 5-6 кунда униб чиқади.

Чигит экиладиган майдонда намлик мақбул даражада ва тупроқ 0-10 сантиметр қатламида, ўртача кунлик ҳарорат 12-14 даража бўлиши керак. Исрофгарчиликка йўл қўймаслик учун кунлик чигит экиш режаси тузилади ва шунга мувофиқ об-ҳаво шароитига қараб, зарур миқдордаги уруғ намланади. Тайёрланган уруғ ўз вақтида экилмай қолса, унинг сифати бузилади ва яроқсиз ҳолга келиб, исрофгарчиликка йўл қўйилади.

Чигит экишнинг энг мақбул чуқурлиги ўтлоқ-ботқоқ тупроқли майдонларда 3-4 бошқа турдаги тупроқ шароитида 4-5 сантиметр қилиб белгиланади. Ҳар бир майдоннинг хусусияти, табиий-иқлим шароитини инобатга олган ҳолда сеялка созланади. Масалан, 90 сантиметрли қатор оралиғида экиладиган майдонда қаторнинг ҳар погон-метрда 8-9 уй бир хил ораликда жойлашадиган қилиб созланади ва бу меъёр текшириб борилади, 60 сантиметрли кенгликда экиладиган майдонда эса 6-7 уя бир хил ораликда жойлаштирилади.

Тукли чигит экиладиган далада, аввало, намланган уруғлик сеялка аппаратларига солиниб, ҳар бир сошник тагига идиш қўйилиб, ғилдираклари бир-икки марта айлантирилади. Ҳар бир сошникдан белгиланган миқдорда уруғ туша бошласа, билингки, сеялка тўғри созланган бўлади.

Чигит экиш олдидан ишлов беришнинг асосий вазифаси, чигитни ернинг табиий намига ундириб, эртаги, тўлиқ ва соғлом кўчат олиниши учун қулай шароит яратишдан иборат. Бунга, энг аввало, эрта баҳорги бороналашни ўз вақтида, қисқа муддатда (1-2 кун ичида) ва сифатли ўтказиш керак. Уруғлик чигитларни экишдан олдин уларнинг сифатига, катта-кичиклигига қараб экиш меъёрини аниқлаш мақсадга мувофиқдир.

Юқори тукли чигитларни экиш меъёри тупроқ-иқлим шароитига қараб гектарига 55-60 килограмм, кам тукли чигитларда 30-35 килограмм, туксиз чигитларда 25-30 килограммни ташкил этиш лозим.

Баҳорда ёғингарчиликда қатқалоқ юзага келиши оқибатида ғўза илдиз чириш касаллигига чалиниши, кўчат камайиб кетиши эҳтимоли ҳам бўлади. Шундай майдонларда қўлда чигит ташланиб хатоси тузатилади.

Юқорида кўрсатилган агротехник тадбир ва талаблар қисқа муддатда бажарилса, шубҳасиз, ғўза ривожи тезлашиб, пайкалларда мўлжалдаги ҳосил тўпланишига эришилади.

Ренат НАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими, қишлоқ хўжалиги фанлари доктори.
Журахон АБДУЛЛАЕВ,
бош мутахассис.

ЭЪЛОН

"ALLOY-PRODUCT" ХКнинг (СТИР 302202410) устав фонди 480 024 700 (тўрт юз саксон миллион йигирма тўрт минг етти юз) сўмдан 450 024 700 сўмгача камайтирилди. Мурожаат учун манзил: Тошкент ш. Сирғали т. Қумариқ кўч. 22-уй.

Наврўзинг – янги кун, янги даврининг муборак, жонажон Ўзбекистоним!

SANOAT QURILISH BANK

21 Март

Ўзсаноатқурилишбанк жамоаси
Ўзбекистон аҳлини Наврўзи олам билан қутлайди!
Баҳор нафаси, Наврўз шукуҳи йил давомида ҳамроҳингиз бўлсин!

Хизматлар лицензияланган

"Хоразм сув қурилиш инвест" ДУК жамоаси

ватандошларимизни гўзаллик
ва нафосат байрами –

Наврўзи олам

билан самимий қутлайди. Барчангизга мустаҳкам соғлиқ, чинакам бахт, ҳаётингиз унутилмас лаҳзаларга бой бўлишини тилайди.

Муҳтарам Президентимиз таклифига биноан мамлакатимизда Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили деб эълон қилинган жорий йил ҳар биримиз учун орзулар рўёби йили бўлсин! Ютуқларимиз салмоғини янада ошириш йўлидаги эзгу ишларимиз ҳамиша бароридан келсин!

Яна бир бор байрамингиз билан, қадрли ватандошлар!

"Самарқанд сув қурилиш инвест" ДУК жамоаси

барча юртдошларимизни, шу жумладан, ирригация ва мелиорация соҳасида самарали меҳнат қилаётган ҳамкасб дўстларини янгиланиш, уйғониш фаслининг қутлуғ айёми –

Наврўз

билан муборакбод этади. Боғдеҳқонларимизнинг эзгу ният ила ерга қадаган уруғлари баракали, жорий деҳқончилик йилида ҳам бунёд этажак ҳосил хирмонлари янада юксак, ютуқлари салмоқли бўлишини тилайди.

Эзгу орзуларимиз ижобати, бошлаган хайрли ишларимиз рўёби ва роҳатини кўриш бахти барчамизга насиб қилаверсин!

Наврўз байрами қутлуғ бўлсин!

Жиззах вилоятидаги Хўжамушкент давлат ўрмон хўжалиги жамоаси

ватандошларимизни, шу жумладан, она табиатимизни аслидай асраш йўлида жонбозлик кўрсатаётган ҳамкасб дўстларини ўлкамизга олам-олам завқу шавқ билан ташриф буюрган баҳор ҳамда шарқона янги йил билан қизғин муборакбод этади. Барчангизга мустаҳкам соғлик, оилавий бахт, касбу корингизга барака тилайди. Илоҳим, байрамларимиз ҳамиша бардавом, юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин!

Qishloq hayoti
O'zbekiston Respublikasi Ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси таркибидаги ҳамда бошқа дахлдор вазирлик ва идоралар.

Бош муҳаррир – **Чори ЛАТИПОВ**

Таҳрир ҳайъати:
Жамшид ХЎЖАЕВ,
Шавкат ҲАМРОЕВ, Шуҳрат ТЕШАЕВ,
Муҳаммаджон ТОШБОЛТАЕВ,
Актам ХАИТОВ, Ботир СУЛАЙМОНОВ,
Маҳмуд ТОИР.

Ҳабиб ТЕМИРОВ – Бош муҳаррир ўринбосари
Раимқул СУЯРОВ – Бош муҳаррир ўринбосари

Телефонлар: Қабулхона – 236-26-50.
Аграр масалалар бўлими – 236-26-47.
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 233-76-78.
Факс – 233-44-43, 233-09-93.
Реклама ва эълонлар – 236-26-50, 233-28-04.
web sayt: www.qishloqhayoti.uz
e-mail: info@qishloqhayoti.uz

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2009 йил 13 февралда № 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.
Буюртма Г-325, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Манзилимиз: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва дизайнер **Маркс ЮСУПОВ** томонидан саҳифаланди.
5 131 нусхада чоп этилди. НАШР ИНДЕКСИ – **144**
Босишга топшириш вақти: 21.00 Босишга топширилди: 04.50

ISSN 2010-7021

Навбатчи муҳаррир:
А.ҲАҚБЕРДИЕВ

Баҳоси келишилган нархда. Газета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. 123456